

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

תוכן עניינים

א. יומת	המת	עד	שיתיר	עצמו	למיתה
1.....					
ב. וכל עדות שאי אתה יכול להזימה לא שמה עדות					
2.....					
ג. אחד אומר בסיף הרגו ואחד אומר בארירן הרגו אחד אומר כליו שחורין ואחד אומר כליו לבנים אין זה נכון					
5.....					
ד. אפילו בחקירות שנים אומרים ידענו ואחד אומר איני יודע עדותן קיימת					
5.....					
ה. אחד אומר כו' ... עד רובו של חודש					
6.....					
ו. עד כמה מברכין על החדש עד שתתמלא פגימתה ... עד ששה עשר					
7.....					

דף מא.

א. יומת המת עד שיתיר עצמו למיתה

כבר התבאר לעיל דף ח: שכיצד דנין¹ דיני נפשות, כשיבואו עדים לבית דין ואומרים ראינו פלוני זה שעבר עבירה פלונית, אומרים להן מכירין אתם אותו התריתם בו, אם אמר אין אנו מכירין אותו או נסתפק לנו או שלא התרו בו הרי זה פטור.

¹ רמב"ם הלכות סנהדרין פרק יב הלכה א ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

אחד תלמיד חכם² ואחד עם הארץ צריך התראה, שלא ניתנה התראה אלא להבחין בין שוגג למזיד, שמא שוגג היה שיאמר שכחתי שאסור, או שלא ידעתי שהיום שבת, או שלא התכונתי לעשותו³.

וכיצד מתרין בו אומרין לו פרוש או אל תעשה שזו עבירה היא וחייב אתה עליה מיתת בית דין או מלקות, ואין צריך שיודיעוהו באי זו מיתה הוא נהרג⁴, אם פירש פטור, וכן אם שתק או הרכין בראשו פטור ואפילו אמר יודע אני פטור עד שיתיר עצמו למיתה ויאמר על מנת כן אני עושה ואח"כ יהרג, וצריך שיעבור ויעשה תיכף להתראה בתוך כדי דיבור, אבל אחר כדי דבור צריך התראה אחרת, ובין שהתרה בו אחד מן העדים ובין שהתרה בו אחר בפני עדים אפילו אשה או עבד, אפילו שמע קול המתרה ולא ראהו ואפילו התרה בעצמו הרי זה נהרג.

ג. וכל עדות שאי אתה יכול להזימה לא שמה עדות

² דנהי שהוא חכם ויודע שדבר זה אסור לעשותו ומתחייב עליו מלקות או מיתה מ"מ מצי למימר שכחתי בשעת המעשה או חשבתי שלא יעשה המעשה אשר נעשה ומעיתי וכן כל כיוצא בזה הילכך לסלק כל מעות צריך התראה. רדב"ז שם

³ ופסק רבינו כרבנן ופירש"י אלא להבחין שלא יוכל לומר סבור הייתי שמותר ויש לתמוה על רבינו שפוסק כרבנן דחבר נמי צריך התראה היאך נתן טעם שלא ניתנה אלא להבחין בין שוגג למזיד דהוי טעם לר"י בר' יהודה דאמר חבר אינו צריך מפני שכבר הוא יודע שהוא אסור וי"ל דלרבנן נמי הויא התראה להבחין בין שוגג למזיד אלא דהוי בגוונא אחריתי דחבר וע"ה שו"ת בו כגון להודיע שחתיכה זו חלב או שהיום שבת. כס"מ שם וכן עיין בלח"מ, מדבריהם נראה לכאורה הא דת"ח צריך התראה היינו לומר לו שזה חלב או שזה ערוה. אבל הדין א"צ לומר לת"ח. וגם לא בעי שיתיר עצמו למיתה דחבר צריך לומר דמיקרי התיר עצמו למיתה. אבל באמת צ"ע דאי הכי במאי פליגא רבנן ור' יוסי בר' יהודה בחבר. דמי לא מודה ר' יוסי בר' יוסי בכה"ג דצריך לומר לו שזה חלב או שזה ערוה. דלמא לא ידע ואטו חבר צריך לדעת בין חלב לשומן ובין אשתו לאחותו יותר מע"ה. ועל כרחק צ"ל דלר"י בר"י כיון דאמר חבר א"צ התראה ולא היישנין שמא שכח הדין. כמו כן כשידענו שידע קודם שזה חלב ואחותו תו לא צריכין להזכירו בשעת מעשה. אבל לרבנן צריך להזכירו תוך כדי דיבור שזה חלב ואחותו. ואי הכי לא ידענא מדוע לא נימא דלרבנן גם בחבר צריך להזכירו תוך כדי דיבור שמא שכח הדין. וזה מ"ש רבינו ז"ל שלא ניתן התראה אלא להבחין וכו' היינו דשמא שכח הדין. וצ"ע. שהם וישפה שם. אולם לפימ"ש"כ הרדב"ז שם לא קשיא וז"ל וי"ל דלתריווייהו חד טעמא אלא בהא פליגי דלר' יוסי בר' יהודה ת"ח לא מצי למימר שוגג הייתי כיון שהוא יודע הדבר אבל ע"ה מצי למימר שוגג הייתי ולתנא דפליגי עליה ס"ל דת"ח נמי מצי למימר שוגג הייתי הילכך אף ת"ח צריך התראה והכי קי"ל.

⁴ וזה לפי שפסק כרבנן דפליגי ארבי יהודה דאמר עד שיודיעוהו באיזו מיתה הוא נהרג ורבנן סברי שכיון שהודיעוהו שהוא חייב מיתת כ"ד סגי בהכי כדאיתא פרק קמא דסנהדרין ופרק אלו הן הנשרפין.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

החקירות⁵ והדרישות הן הדברים שהן עיקר העדות ובהן יתחייב או יפטר, והן כוונת המעשה שעשה וכיוון הזמן וכיוון המקום שבהן יזומו העדים או לא יזומו, שאין אנו יכולים להזים העדים עד שיכוונו הזמן והמקום. וכל עדות שאינה ראויה להזמה אינה עדות בדיני נפשות.⁶

לפיכך אדם טריפה⁷ שהרג את הנפש נהרג שני' (דברים יג פסוק ו, יז פסוק ז, יט פסוק יט, כא פסוק כא, כב פסוק כא, ופסוק כד, כד פסוק ז) ובערף הָרַע מִקְרָפָה, כמו שהתבאר במסכת ב"ק דף עה: והוא שיהרוג בפני בית דין, אבל בפני עדים פטור שמא יזומו העדים, ואם הזומו אינן נהרגין שהרי לא זממו להרוג אלא טריפה שאפילו הרגוהו בידיהן אין נהרגין לפי שהוא טרפה וכל עדות שאינה ראויה להזמה אינה עדות.

וכן העדים⁸ שהיו טרפה והעידו בדבר שחייבין עליו מיתת בית דין והזומו אין נהרגין, שאם יזומו זוממיהן אין זוממיהן נהרגין שלא הזימו אלא טרפה. וכל עדות שאינה ראויה להזמה אינה עדות.

⁵ רמב"ם הלכות עדות פרק א הלכה ה

⁶ רמב"ם שם פרק כ הלכה ז

⁷ רמב"ם הלכות רוצח ושמירת הנפש פרק ב הלכה ט

⁸ שם הלכות עדות פרק כ הלכה ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדין היומי

מסכת סנהדרין

אחד דיני ממונות⁹ ואחד דיני נפשות בדרישה וחקירה, שנאמר (ויקרא כד פסו רכב) מִשְׁפָּט אֶחָד יִהְיֶה לָכֶם, אבל אמרו חכמים כדי שלא תנעול דלת בפני לוי'ן אין עדי ממון צריכין דרישה וחקירה¹⁰ אין מדקדקין, וגם עדות שאי אתה יכול להזימה כשר¹¹.

עדי קידושין¹² יכולים לעטות מסכה בזמן המגפה בתנאי שהם מוכרים לרב מסדר הקידושין ולחתן ולאנשים הנוכחים בסמיכות, ואין זה בגדר של עדות שאי אתה יכול להזימה¹³.

⁹ רמב"ם הלכות עדות פרק ג הלכה א

¹⁰ ברמב"ם עדות שם סיים בדיני נפשות ועיין לה"מ שם קשה לשונו שכתב בדיני נפשות דמשמע דבדיני ממונות הוי עדות והא בפ' הנשרפין (דף ע"ח א) אמרו סתם כל עדות שאי אתה יכול להזימה אינה עדות ומשמע בין בממון בין בנפשות דבממון ג"כ שייכא הזמה וכן נראה מדברי הר"ן בסוף פ' האשה שנתארמלה דהאי טעמא דעדו'ת שאי אתה יכול להזימה איתיה נמי בממון. ועיין ש"ך לג' זו שהאריך בשיטות בזה ועיין ערוך השולחן חושן משפט סימן תכה יח לא שיש חילוק מן התורה בין ד"ג לד"מ בדין הזמה אלא מפני שלא דקדקו בדיני ממונות שיהא עדות הראוי להזימה מפני נעילת דלת והרי מפני זה בטלו שבע הקירות דאיזו יום בדיני ממונות וכן שט"ח מאוחר כשר בד"מ אף על גב שעי' זה לא יהיה ביכולת לבוא לידי הזמה כמ"ש הרמב"ם ספכ"ג ממלוה [ש"ך סי' ל"ג סקט"ו] ועוד דענין טריפה לא שייך כלל בדיני ממונות דאיזה הפרש יש בממון בין טריפה לאינו טריפה וכן עידי טריפה כשרים בדיני ממונות ופסולים בדיני נפשות.

ובעצם הענין יש בזה ג' דעות א) אין צריך שיוכלו להזימה. ואפילו מדאורייתא, שצריך דרישה וחקירה – רק צריך שבית דין ישאלו את הדרישות והחקירות, אך אם העד אמר "איני יודע" כשר (נודע ביהודה מהדורא קמא אה"ע עב). ב) מדאורייתא, שצריך דרישה וחקירה, צריך שיוכלו להזימה. אך לאחר שתיקנו חכמים שאין צריך בממונות דרישה וחקירה – א"כ ממילא א"א להזימה (שהרי העד לא אומר כלל מתי והיכן נעשה המעשה) ולכן התירו בממונות כל עדות שא"א להזימה (שו"ת רעק"א מהדורא קמא קעו (ד"ה הדברים) בדעת הנימוק"י). ג) צריך שיוכלו להזימה, ואפילו לאחר שתיקנו חכמים שאין צריך דרישה וחקירה (סמ"ע ח"מ לג' – כו, בית הלוי ח"ג ה – ב).

¹¹ רמב"ם הלכות מלוה ולוה פרק יז הלכה ט

¹² משכיל לדוד – שו"ת קורונה עמ' 94. הרפואה כהלכה חלק ד: דיני החולה, שער ו: מחלות, נספח: הלכות ומנהגים בתקופת מגיפת הקורונה בשנת ה'תשפ"א – פ' ה'תשפ"א 19 ב

¹³ ובכל עדות שלא שייך בה כאשר זמם אלא עונש מלקות, כגון עדות בן גרושה ובן חלוצה (בזה דנו תוס' מכות ב. ד"ה מעידין ותוס' רי"ד בבא קמא פד.), עדות החודש (דן בזה המנחת חינוך ד – ג [יג] ד"ה אמנם) ועדי קידושין וזנות (לאוסרה על בעלה) (בזה דנו הנודע ביהודה מהדורא קמא נז נח ועב ובית הלוי ח"ג ו – ד) – דנו המפרשים האם צריך שתוכל להזימן, שהרי לכאורה ממילא א"א להזימן, שהרי אין בהם כאשר זמם. ויש בזה ארבע דעות (ונפק"מ האם עד שאומר בחקירות "איני יודע" כשר (מנחת חינוך ד – ג [יג] ד"ה אמנם): א) צריך שתוכל להזימן, וזה שלוקים נחשב שאתה יכול להזימה (תוס' מכות ב. ד"ה מעידין (בתירוץ הראשון). וכן כתב בית הלוי ח"ג ו – ד (מעמו השני) לגבי עדי קידושין וזנות (לאוסרה על בעלה)). ב) צריך שתוכל להזימן, ומה שא"א לקיים בהם כאשר זמם אינו פוסלם משום שזה אינו בגלל עדותן (כמו מי שאומר בחקירות "איני יודע"), אלא בגלל שלא שייך לעשות בהם כאשר זמם (כגון לעשותן בני גרושה ובני חלוצה) (תוס' רי"ד בבא קמא פד.). ג) אין צריך שתוכל להזימן, כיוון שעדויות אלו לא נלמדות מכאשר זמם (תוס' מכות ב. ד"ה מעידין (בתירוץ השני). וכן כתב הנודע ביהודה מהדורא קמא נז נח ועב שבעדי קידושין וזנות (לאוסרה לבעלה), כיוון שלא שייך בהם כאשר זמם – אין צריך שתוכל להזימן, וכשר גם כשאומר איני יודע. ד) בכל עדות יש שני דינים של להזימן: צריך שתוכל לפוסלם ע"י ההזמה, וצריך שתוכל להענישם בכאשר זמם. וכאן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדין היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדין היומי

מסכת סנהדרין

ג. אחד אומר בסיף הרגו ואחד אומר בארירן הרגו אחד אומר כליו שחורין ואחד אומר כליו לבנים אין זה נכון

כבר התבאר לעיל דף ל"ש בדיני נפשות או שאר מקומות שחייבים בהם דרישה וחקירה ובדיקה¹⁴, אמר אחד¹⁵ כלים שחורים היה הנהרג או ההורג¹⁶ לבוש והשני אמר לא כן אלא לבנים היה לבוש הרי עדותן בטלה, וכאילו אמר אחד ברביעי בשבת והשני בחמישי שאין כאן עדות, או שאמר האחד בסיף הרגו והשני אמר ברומח שאין כאן עדות, שנאמר (דברים יג פסוק טו, יז פסוק ד) נכון הדבר וכיון שהכחישו זה את זה באי זה מכל הדברים אין זה נכון.

דף מא:

ד. אפילו בחקירות שנים אומרים ידענו ואחד אומר איני יודע עדותן קיימת

היו העדים מרובים¹⁷, שנים מהן כיוונו עדותן בחקירות ובדרישות, והשלישי אומר איני יודע, תתקיים העדות בשנים ויהרג¹⁸, אבל אם הכחיש את שניהן אפילו בבדיקות עדותן בטלה.

אמנם לא שייך להענישם בכאשר זמם, אך עדיין צריך שתוכל לפוסלם ע"י ההזמה (בית הלוי ח"ג ו - ג (מעמו הראשון)).

¹⁴ לכאורה בדיני ממונות הוי הכחשה בבדיקות ואין עדותן בטילה ולא חשיב גוף העדות אף לדעת הרמב"ם ועיין מג"ח תסג וכן מפורש ברש"י ד"ה בבדיקות, אולם זה בכלים שחורים ולבנים אך רומח או סיף הוי גוף העדות ולרמב"ם שם הלכה א שהחשיבו בכלל דרישות גם בדיני ממונות עדותן בטילה, אולם מכיון שאין הזמה תלויה בהם עיין ש"ך לג טז שחשיב להלכה בבדיקות ועיין ערוה"ש ל כא

¹⁵ רמב"ם הלכות עדות פרק ב הלכה ב

¹⁶ סמ"ג עשין קט

¹⁷ רמב"ם הלכות עדות פרק ב הלכה ג

¹⁸ בגמ' אמרינן כמאן דלא כר' עקיבא ע"כ ופירש"י דהיינו הא דאמרינן בפ"ק דמכות מה שנים אין זוממין עד שיוזמו שניהם אף שלשתן עד שיוזמו שלשתן ואף על גב דר"ש קאמר לה להא מילתא וכו' מיהו ר"ע אית ליה נמי דר"ש וכו' והתוספות פירשו דלא קאי אלא אדר' עקיבא דאמר התם נמצא אחד מהם קרוב או פסול עדותן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדין היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

ה. אחד אומר כו' ... עד רובו של חודש

כבר התבאר במסכת פסחים דף יא: ולעיל דף מ. שעדים המעידים ואין עדותם תואמת ביחס לזמן¹⁹, אם אפשר לומר שאחד טעה בתאריך וכגון שאמר האחד בב' בחדש, והאחד אומר בג' בחדש, מצטרפים שאפשר לומר שטעו בעיבור החודש כלומר שזה הושב שחודש שלפניו היה חסר ולכך הוא בג' בחודש, וזה הושב שהיה מלא ואם כן הוא בב' לחודש²⁰.

אך אם אי אפשר לומר שטעו כגון שאחד אומר בב' ואחד אומר בד' או שהוכחו בימות השבוע שאחד אומר יום רביעי והאחר אומר יום חמישי, או לאחר רובו של חודש שהכל יודעים מקביעות החודש ולא שכיח שטעו²¹ אין עדותם מצטרפת.

אולם אם המעשה היה קודם רובו של חודש, אף שבשעה שמעידין הוא אחר רובו של חודש, מכל מקום תולים אנו שטעו ונקבע בלבם הטעות משעת ראיה, ולכך מעידין כך ועדותם מצטרפת²².

במלה אפי' כשהם שלשה אבל ר"ש מודה דבחקירות שנים אומרים ידענו ואחד אומר איני יודע יורג ובין שיפרש רבינו כפירוש רש"י ז"ל או כפירוש התוספות דבריו תמוהים שהוא פסק לקמן בפרק ה' מהלכות אלו כר' עקיבא שכתב ע"פ שני עדים או על פי שלשה וכו' מה שנים נמצא אחד מהם קרוב או פסול כו' ובפרק עשרים מהלכות אלו פסק כר"ש היו העדים שלשה אפי' מאה העידו בב"ד זה אחר זה אין נענשין עד שיוזמו כולן והיינו כר"ש דאמר כן בפ"ק דמכות. ואולי יש לומר דרבינו מפרש כפירוש רש"י ז"ל ומ"ש רבינו כאן איירי כשהעידו כל אחד אחר כדי דבור של חבירו וכיון שכך אפי' אמר האחד איני יודע עדותן קיימת כיון שלא העיד תוך כדי דבור של חבירו דומיא דהזמה דלא בעינן שיוזמו כולן כשהעיד אחר כדי דבור של חבירו דהא בהזמה תלי טעמא בגמ' ומה שאמר מתני' דלא כר' עקיבא משום דבגמ' בעי לאוקמה מתני' בכל גוונא אפי' שהעיד תוך כדי דבור של חבירו אבל רבינו כיון דפירש גבי הזמה החילוק שבין תוך כדי דבור לאחר כדי דבור מינה נשמע דכאן איירי אחר כדי דבור דהא בהא תליא ולא הוצרך לפרש כאן. ומכל מקום סתם הדברים ועדיין צ"ע. לח"מ שם. ולק"מ דרבנו מפרש כפי' התוס' ובאמת בפ"ה מהל' עדות לא פסק כר"ע אלא כרבי דאיפסקא הלכתא כוותיה וזהו שדקדק וכתב רבינו תתקיים העדות דזה שאמר איני יודע לא מקרי עד כלל כשאינו יודע החקירות ודרישות. מרכה"מ שם

¹⁹ ובהלואה איירי שהמלוה מודה שלא הלוח לו אלא הלואה אחת אך אם אומר שהלוח לו שתי הלואות של מאה אחת בב' ואחת בג' ועד אחד מעיד על ב' ואחד על ג' יש מצבים שמצטרפים עיי"ש בשו"ע חו"מ ונו"כ סעי' 1-2.

²⁰ אורים ל"ס"ק ב

²¹ אורים שם ס"ק כא

²² נתיבות המשפט ל' חידושים ס"קיג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

ומטעם זה עדים שמעידים על תאריך מסוים ובאו אחרים והזימום באמרם עמנו הייתם בתאריך זה עדיין יכולה עדותם להתקיים אם יתברר שטעו בעיבור החודש ובאמת המקרה היה יום קודם או יום אחר ככך²³. ואין הזמה אלא אם יאמרו שבשני הימים היו עמהם.

שטר שכתוב בו יום בשבוע בתאריך פלוני ונמצא שיום זה חל בתאריך שלפניו או אחריו כגון שכתוב ברביעי בשבת ביום י"ב לחודש, ונמצא שרביעי בשבת הוא ביום י"ג לחודש, השטר כשר²⁴.

ו. עד כמה מברכין על החדש עד שתתמלא פנימתה ... עד ששה עשר

להלן דף מב. יבואר בעזרי"ת שהרואה לבנה בחדושה מברך: אשר במאמרו ברא שחקים וכו'.

ועד מתי מברך עליה²⁵, עד שתתמלא פנימתה ואורה שאין שם עוד שום פנימה, והוא עד יום שש עשרה משעת המולד²⁶ ולא עד בכלל²⁷, כלומר חמש עשרה יום מעת לעת²⁸, שעד שם היא הולכת ומוספת אורה בכל יום ומשם ואילך אורה גורע ופוחת, דהיינו עד עבור חצי כ"ט י"ב תשצ"ג²⁹ מיום היולדה, שכיון שעבר ט"ו יום הולכת הלוך והסור ואין כאן חידוש³⁰, הלכך אין מברכין עליה אלא בזמן טובתה ותוספת אורה, ולא בזמן חסרונה וגרעונה.

²³ אורים שם כ ותומים ס"ק יג

²⁴ אך אם יצא רובו של חודש או שטעו ביומיים עיין שו"ע ונו"כ חו"מ מג ה ובפתחי חושן ח"י פ"ו אות ח והערות

²⁵ שו"ע ונו"כ או"ח תכו ג

²⁶ מ"ב שם יז

²⁷ עיין בכנה"ג שהביא בשם מקצת מפרשים דגם ט"ו בכלל (וכן משמע ביד רמה בסוגיא זו) ואף שאין הלכה כן אלא כמחבר ורמ"א וכמו שכתב בפר"ח ועיין עוד בנו"ב סימן מ"א דאם לא היה יכול לקדש עד עתה שהיה תמיד מעונן וכיוצא והיה קורא ק"ש ונראתה הלבנה ואם ימתין עד אחר ק"ש ותפלה יכלה הזמן של קידוש הלבנה יש לו לפסוק אפילו באמצע הפרק ולקדש ומ"מ אם אפשר לו יגמור הפרק ועיין עוד שם פרטי דינים ומ"מ פשוט דאין רשאי לומר אז אלא הברכה ולא שארי פסוקים. ביאור הלכה שם ד"ה ולא

²⁸ מ"ב שם כלומר 24 שעות כפול 15 מזמן המולד

²⁹ דק"ל דאין חדשה של לבנה פחות מן כ"ט יום וי"ב שעות ותשצ"ג חלקי שעה [דשעה מתחלק על תתר"ף

חלקים) מ"ב יט, והוא 14 ימים 18 שעות 221 דקות

³⁰ מ"ב שם יח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

לפיכך לדוגמא כשהיה המולד באמצע יום הראשון מותר לקדש בליל יום שני שעדיין אין טו יום מעת לעת.

אולם אם אם חל המולד במוצאי שבת ב' או ג' שעות בלילה אסור לקדשה בעוד שני שבועות בתחלת ליל שני אף על פי שלא נמלאו עדיין ט"ו יום שלמים³¹.

ואם היה ליקוי לבנה³² באותו חדרש, מזמן הליקוי ואילך אין מברכין עליה, כי עת הליקוי היא ממש אמצע החודש וניגוד האמיתי ללבנה, ומשם ואילך היא מתחלת לגרוע ולפחות אורה.

³¹ מ"ב שם, ומ"מ כתבו איזה אחרונים דבדיעבד אם הוא עדיין יום ט"ו אלא שהיה אחר י"ב שעות ותשצ"ג חלקים אפשר שיש לסמוך על בעל מור וקציעה שדעתו להתיר לברך בשם ומלכות וכן הסכים הגאון מהר"ן אורינשטיין. בתשובתו שבספר ישועות יעקב (סוף ס' תכו) ביאור הלכה שם ועיין שו"ת יביע אומר חלק ה – אורח חיים סימן מב שדעתו שבליל ט"ו לחודש כולו מותר לקדש הלבנה בשם ומלכות, אפי' אם עבר מחצית כ"ט י"ב תשצ"ג, ורק בליל ט"ו אין לקדש הלבנה. אולם בשו"ת אור לציון חלק ג – באורים פרק ד – דיני ברכת הלבנה, כיון דקו"ל דאמרינן ספק ברכות להקל אף נגד דעת מרן, וכמ"ש החיד"א ברכ"י סימן ז' אות ג' ועוד, אין לברך לאחר חצי כ"ט י"ב תשצ"ג. וכן כתבו ברב פעלים ח"ב סימן ל"ח ובכח"ה שם אות נ"ג, ע"ש.

³² לבוש מהב"י בשם מהרי"ל שם ועיין שקל הקודש הלכות קידוש החודש פרק יא ס"ק ה, ועיין פמ"ג א"א שם ס"ק יב וז"ל ואני העני אין לי ידיעה בזה כלל, וקשה לי אם יהיה ליקוי לבנה שהוא עדות לכאורה שהמולד אמיתי היה, ובעת הליקוי הוא אמצע כ"ט י"ב תשצ"ג א"כ איך נעשה בחשבון ומועדות, ואין אני מבין ושום ידיעה בזה ובוודאי הכל נכון הכלל אשר מסרו לנו קדמונינו ז"ל, ועיין מאמר מרדכי שם כלל כוונתו נראה שהיא לומר דאם היה ליקוי לבנה דהיינו עת הניגוד האמיתי אין לברך אח"כ אף על גב דלפי חשבוננו שהוא החשבון השוה שמסרו לנו רבותינו לא הגי' עדיין עת הניגוד וזה שמאח' שאנו רואין בעינינו ליקוי לבנה והדבר ידוע שאין ליקוי לבנה בא אלא כשהלבנה למעלה והחמה למטה והם רחוקי זה מזה חצי הגלגל כגון שהלבנה בתחלת מזל טלה והחמה כנגדה למטה מהארץ בתחל' מזל מאזנים והארץ מפסקת ביניה' שאין נצוצי השמש יכולין להתפשט בלבנה וזהו הניגוד האמיתי בלי ספק ולכן יש לנו לילך אחריו ושלא לקדש' אח"כ כי משם ואילך אור הלבנה הולך ומתמעט ואין לברך על החסרון (וראו להגיה בדברי מהרי"ל ז"ל ניגוד אמיתי באמצעות הל' וכן העתיק מור"ם ז"ל בד"מ י"ע"ש) אבל מן הסתם ברוב החדשי' שאין שם ליקוי לבנה וזה בא ממה שנגלגל הירח משוובה לצפון ולדרום מנגלגל השמש ה' מעלות כידוע למתחילים בחכמת התכונ' אפי' יש בחדש זה ליקוי חמה שהוא המולד האמיתי שהרי ליקוי החמ' לא יהי' אלא בעת שיתקבצו החמה והלבנה ויעמדו בנקודה א' מן המזלות שאז הלבנ' שהיא למטה מהחמה מעכבת אור החמה מלהתפשט בארץ כי הוא מסך מבדיל בינינו ובין אור החמ' סמכינן.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

